



u prilejul simpozionului de săptămîna trecută, Colegiul central al arbitrilor a făcut o amplă analiză a arbitrajelor prestate în returul campionatului republican pe anul 1965-1966. Din materialul prezentat redăm mai jos, în sinteză, principalele capitole privind activitatea arbitrilor în sezonul competițional de primăvară.

În fotbalul modern, arbitrajul ocupă pe zi ce trece un loc tot mai important. În jurul conducătorului jocului se polarizează atenția jucătorilor, antrenorilor, specialiștilor și a altor factori care — direct sau indirect — contribuie ori participă la realizarea activității de arbitraj. Și este firesc acest lucru, deoarece arbitrii sînt cei care veghează la aplicarea regulilor jocului, iar deciziile lor cu privire la chestiunile de fapt întîmpinate în cursul partidei sînt fără apel.

De aceea, selecția, delegarea, promovarea și alte laturi ale muncii complexe și multilaterale ce se desfășoară pe linie de arbitraj de către Federația Română de Fotbal și Colegiul central al arbitrilor, se bazează, în primul rînd, pe cunoașterea cît mai reală a posibilităților celor care activează în acest domeniu. Practic, acest lucru se realizează prin observarea cît mai multor jocuri.

Din acest punct de vedere este necesar să relevăm că tot ceea ce este obiectiv, real și fundamentat în conținutul rapoartelor de observație a jocurilor, constituie un bogat material cu caracter preventiv-educativ, menit să exercite o influență pozitivă în lichidarea și prevenirea deficiențelor, în îmbunătățirea arbitrajelor.

Din analiza tuturor jocurilor vizionate de membrii colegiului în returul campionatului 1965/1966 a rezultat că, în general, arbitrii din lotul republican s-au așchitat în bune condițiuni de sarcina de conducători competenți ai jocurilor. Numeroase sînt cazurile care scot în relief faptul că arbitrii au rezolvat cu pricepere situațiile ivite în joc, respectînd nu numai litera, dar și spiritul regulamentului. Totuși, au existat și situații în care arbitrii conducători, precum și auxiliarii lor — arbitrii de linie — au manifestat nesiguranță în aplicarea regulilor jocului, teamă de a penaliza și chiar — de ce n-am spune-o? — tendință de a favoriza echipele gazdă. Desigur, aceste carențe sînt determinate de o serie de neajunsuri și lipsuri privitoare la pregătirea teoretică-tehnică, fizică și moral-volitivă.

1. PREGĂTIREA TEORETICĂ-TEHNICĂ

După cum se știe, în jocul de fotbal fazele de joc sînt de o mare varietate. Ele pun în fața arbitrilor numeroase probleme, uneori foarte complicate, care trebuie rezolvate într-o fracțiune de secundă. De modul cum arbitrii sesizează, din complexul de situații ce se ivesc în joc, faptele ce nu sînt în concordanță cu regulile de joc și acționează prin mijloacele prevăzute de către regulament, depinde normala desfășurare a partidelor.

Apreciate din acest unghi de vedere, multe din lipsurile constatate în retur se datoresc, în primul rînd, unei pregătiri teoretice-tehnice incomplete sau necorespunzătoare și se referă în special la sancționarea ofsaidului, aplicarea legii avantajului și acordarea loviturilor libere directe și indirecte pentru greșelile și incorectitudinile săvîrșite în suprafața de pedeapsă și în afara ei.

De ce se greșește în cazul ofsaidului?

În ceea ce privește ofsaidul s-a constatat că deficiențele semnalate sînt consecința:

— percepției defectuoase a momentului cînd jucătorii se află în ofsaid (unii arbitri nu cunosc încă momentul hotărîtor al sancționării ofsaidului — MOMENTUL CÎND MINGEA ESTE JUCATĂ ȘI NU ACELA CÎND ESTE PRIMITĂ —, nu stăpînesc pe deplin modul cum trebuie să se plaseze și nu și-au dezvoltat suficient, prin exercițiu, vederea periferică pentru a putea percepe simultan atît jucătorul care este în posesia balonului cît și jucătorul aflat în poziție de ofsaid);

— colaborării defectuoase dintre arbitri;

— modulul necorespunzător în care se face deosebirea dintre ofsaid și poziția de ofsaid („ofsaidul pasiv” din vorbirea curentă).

Pe această linie trebuie menționat că s-au semnalat numeroase cazuri. De exemplu, funcționînd ca arbitru de linie la jocul Vagonul Arad—C.F.R. Arad, arbitrul GHEORGHE MICU-Tîrgu Jiu sau nu a sesizat unele ofsaiduri, sau a semnalat atunci cînd nu era cazul, dovedind că încă nu stăpînește în mod corespunzător această regulă. Un caz similar a fost înregistrat la jocul Rulmentul Brașov—Tractorul Brașov. La acest joc, arbitrul bucureștean ROMULUS PLATOȘ a semnalizat ofsaiduri imaginare sau a lăsat nesemnalizate unele ofsaiduri din care s-au creat faze periculoase la poartă. Asemenea greșeli au săvîrșit și arbitrii NICOLAE RAINEA-Birlad (Steaua—U.T. Arad), DUMITRU SIRBU-București (Petroilul Ploiești—Farul Constanța),

MIHAI MORARU-Ploiești (Dinamo Obor—A.S.A. Sibiu), ALEXANDRU PARASCHIV-București (Metalurgistul București — Dinamo Victoria) etc. Pe bună dreptate se trage concluzia că unii arbitri de linie, nestăpînînd în bune condiții semnalizarea ofsaidului, lipsesc pe arbitrii conducători de prețiosul lor aport în conducerea jocurilor.

Despre legea avantajului

Carențe s-au constatat la unii arbitri și în ceea ce privește aplicarea legii avantajului — una din regulile de dată recentă care asigură cursivitatea jocului. Principalele cauze care au concurat la neaplicarea acestei legi prompt și eficient, au fost, pe de o parte, lipsa de intuire a evoluției fazelor care o reclamă și ca urmare nesancționarea greșelilor și incorectitudinilor, iar, pe de altă parte, acordarea avantajului și anularea lui imediat, prin sancționare. Așa, de exemplu, la jocul Farul Constanța—G.S.M.S. Iași s-a petrecut următoarea fază: în min. 79, jucătorul TUFAN (F), la cca. 25 m. de poarta echipei ieșene a fost faultat grosolan, dar a reușit să paseze mingea coechipierului său MANOLACHE, care a pătruns în suprafața de pedeapsă a echipei adverse și a șutat periculos la poartă. Arbitrul VASILE DUMITRESCU-București deși

pătruns în suprafața de pedeapsă. Lovitura de pedeapsă a fost executată defectuos, iar mingea respinsă de portarul rapidist a fost preluată de DAN COE și trimisă în afara terenului de joc. Arbitrul n-a indicat, așa cum era normal, repetarea loviturii de la 11 m.

2. PREGĂTIREA FIZICĂ

Jocul modern, prin forța și prin viteza sa, impune conducătorilor de joc o condiție fizică deosebită.

Cu toate măsurile luate de Federația Română de Fotbal și de Colegiul central al arbitrilor de a organiza antrenamente metodice în tot cursul anului, nu toți arbitrii au manifestat conștiinciozitate în pregătire. Dacă la începutul fiecăruia tur sau retur arbitrii dovedesc interes în această privință, pe parcurs preocuparea lor scade și, ca urmare, tocmai atunci cînd jocurile solicită din plin capacitatea lor fizică, ei nu mai pot da randamentul cerut. Așa se explică la unii arbitri plasamentul necorespunzător și deplasarea greoaie pe teren — cu toate consecințele negative ce decurg (diminuarea posibilității de apreciere corectă a fazelor, promptitudinea în decizii și altele).

Trecînd peste faptul că asemenea arbitraje nu au putut asigura o desfășurare normală a partidelor, ele au creat chiar dificultăți conducătorilor de joc. Pentru a exemplifica cele afirmate mai înainte, vom arăta că la jocul Forestiera Sighet—Faianța Sighișoara arbitrul ȘTEFAN SAUER, din Cîmpulung Moldovenesc, dînd dovadă de o condiție fizică deficitară și de un plasament defectuos, nu a observat semnalizările arbitrilor de linie și nu

nu explică, decît parțial, numărul mare de penalități acordate gazdelor.

Cautîndu-se explicații plauzibile care să scoată în relief cauzele care determină tendința de favorizare a echipelor gazdă, s-au emis păreri potrivit cărora o cauză principală ar fi neasigurarea deplină a securității arbitrilor. Noi nu ne putem alia la această opinie, însă considerăm că problema rămîne deschisă și comportă o soluționare eficientă, cu contribuția tuturor factorilor care participă la desfășurarea activității fotbalistice.

4. ROLUL DE CONDUCĂTOR AL JOCULUI

Arbitrii care în decursul partidelor dau dovadă de o bună pregătire teoretică-tehnică, fizică și moral-volitivă reușesc să stăpînească jocul și să concure nemijlocit la reușita spectacolului sportiv, fără a deveni „eroii principali” și partidelor. Acesta este ceea ce limbajul de specialitate desemnează sub noțiunea de conducător al jocului.

În perioada la care se referă materialul de față, în returul campionatului, s-au înregistrat numeroase cazuri în care arbitrii nu au abordat conducerea jocului într-o manieră corespunzătoare, manifestînd lipsuri în toate laturile activității de arbitraj. Cităm: GHEORGHE DULEA-București (Petroilul Ploiești—Farul Constanța și G.S.M.S. Iași—Dinamo Pitești), NICOLAE MOROIANU-Ploiești (Metalurgistul București—Ceahlăul Piatr. Neamț), GAVRILA POP-Brașov (C.F.R. Pașcani—Progresul București), NICOLAE MIHAILESCU-București (Rapid—Steaua), MIHAI MARIN-CIU-Ploiești (Dinamo Obor—A.S.A. Sibiu), DUMITRU CIOTOIU-București (Metrom Brașov—Electrică Constanța), TRAIAN VECAN-Oradea (C.F.R. Timișoara—Progresul Corabia), CONSTANTIN JUJATU-București (Textila Buhuși—Petroilul Moinești) și alții.

Dar, unul din cele mai edificatoare exemple ale returului îl constituie arbitrajul prestat de arbitrul PETRE SOTIR-Mediaș la jocul Dinamo Victoria—Știința București, care a comis greșeli după greșeli.

5. CONCLUZII

Ar fi greșit ca, prin prisma celor menționate mai sus, să se tragă concluzia că arbitrajele din returul campionatului nu au corespuns în general. Dimpotrivă, există date potrivit cărora marea majoritate a jocurilor au fost conduse în mod corespunzător. Potrivit acestor date, la categoria A calificativele „foarte bine” și „bine” au o pondere mare (70%), iar la categoria B rezultatele sînt și mai bune (80%).

Am subliniat principalele lipsuri pentru care arbitrii cunoscînd greșelile comise și cauzele care le-au generat, să le însușească în mod critic și să lupte pentru lichidarea și prevenirea lor. Numai printr-o astfel de poziție constructivă ei vor reuși să ridice calitatea arbitrajelor și să contribuie în mod nemijlocit la îmbunătățirea calității spectacolului fotbalistic.



Arbitru pe fază. La cîțiva metri de locul unde se joacă balonul, vede TOT și dă cele mai corecte decizii

CONSIDERAȚII

ASUPRA ARBITRAJULUI

ÎN RETURUL CAMPIONATULUI

1965—1966

inițial acordase legea avantajului, a oprit jocul și a decis executarea unei lovituri libere directe din locul unde fusese faultat TUFAN, revenind astfel asupra deciziei pe care o luase cu eteva clipe mai înainte. Greșeli de acest gen au mai fost semnalate de observatori și la arbitrii CORNEL BUBURUZ-Bacău (A.S.A. Tîrgu Mureș—Minerul Lupeni), GHEORGHE MOTOȘ-București (Muscicul Cîmpulung—Victoria Tîrgu Jiu), ARISTOTEL COJOCARU-Constanța (Marina Mangalia—Rapid București-juniori) etc.

Lipsa de uniformitate în sancționare

Trebuie să relevăm și faptul că lipsa de pregătire și de studiu aprofundat al regulamentului de joc s-a manifestat și prin greșita aplicare a prevederilor regulamentului. În mod pregnant s-a constatat la unii arbitri aplicarea neuniformă a sancțiunilor și — mai ales — faptul că nu fac întotdeauna distincție între greșelile și incorectitudinile intenționate și cele neintenționate, precum și între cele care se sancționează cu lovituri libere directe sau indirecte. Exemple în această privință ne-au oferit arbitrii: NICOLAE RAINEA-Birlad (Minorbrad Vatra Dornei—Foresta Falticeni), VASILE TOMA-București (A. S. Tîrgu Mureș—C.S.M. Reșița), EUGEN BUCȘE-Sibiu (Progresul București—Dinamo Victoria), IULIU ONIGA-Teiuș (Progresul Reghin—Forestiera Sighet), MIRCEA SADOVEANU-București (Fructexport Focșani—Unirea Negrești) etc.

Nu putem încheia acest capitol fără a scoate în evidență și greșelile făcute de arbitri în acordarea loviturilor de la 11 m și în respectarea prevederilor regulamentului de joc cu privire la executarea acestor lovituri. De exemplu, observatorul jocului C.S.M.S. Iași—Dinamo Pitești a semnalat că în min. 85 o minge centrată în suprafața de pedeapsă a echipei locale a fost lovită intenționat, cu ambele mâini, de jucătorul VORNICU, însă arbitrul GHEORGHE DULEA-București a făcut semn de continuare a jocului, lăsînd să se înțeleagă fie că nu a văzut incorectitudinea, fie că hîntul ar fi fost neintenționat. Un alt exemplu l-a oferit jocul Știința Timișoara—Rapid București. La acest joc, arbitrul NICOLAE CURSARU-Ploiești a acordat o lovitură de la 11 m. în favoarea echipei locale, dar nu a observat dacă la executarea loviturii se respectă prevederile regulamentului de joc. Astfel, în momentul execuției, un jucător al echipei sancționate — respectiv C. DAN — a

a colaborat în mod corespunzător cu ei. Din această cauză nu a putut aprecia corect greșelile și incorectitudinile comise și nu le-a sancționat ca atare. Astfel de exemple au oferit și arbitrii PETRE BADEA-Brașov (Știința București—C.F.R. Pașcani), GH. OLTEANU — București (Muscicul Cîmpulung — Minerul Deva), GHEORGHE MICU-Tîrgu Jiu (Vagonul Arad—C.F.R. Arad).

3. PREGĂTIREA MORAL-VOLITIVĂ

Ca și în celelalte laturi ale pregătirii generale a arbitrilor, pregătirea moral-volitivă joacă un rol deosebit de important în activitatea de arbitraj. Pentru a putea face față situațiilor concrete de joc, se cere ca arbitrii să fie pregătiți psihic în așa fel încît să poată fi în măsură să rezolve corespunzător orice situație ivită în decursul celor 90 de minute.

Practica activității de zi cu zi demonstrează cu prisosință că arbitrii care nu au o pregătire moral-volitivă adecvată nu pot duce la bun sfîrșit jocurile care li se încredințează. Așa a fost cazul arbitrului ROMULUS POP din Oradea, care a condus partida Rapid București—Siderurgistul Galați. Numeroasele greșeli de natură tehnică săvîrșite de arbitrul citat au condus la concluzia că au fost cauzate de influența mediului înconjurător, că el a dovedit că nu suportă manifestările ostile ale publicului și este lipsit de rezistență psihică. Acest lucru a reieșit în evidență în momentele critice ale jocului, tocmai atunci cînd i se cerea un echilibru psihic deplin pentru a putea interveni în joc în mod hotărît și fără echivoc.

După cum este îndebște cunoscut, lipsa de echilibru psihic are și alte consecințe cum sînt: frica de a penaliza, tendința de a favoriza echipele gazdă, acordarea de sancțiuni în compensație etc. Ilustrative în acest sens sînt concluziile ce se desprind din acordarea loviturilor de la 11 m. Astfel, din cele 59 de lovituri de pedeapsă acordate în jocurile de cat. A și B. în returul campionatului, 84,5% au fost acordate în favoarea echipelor gazdă. Este adevărat că în deplasare, echipele folosesc, în general, sisteme de apărare supra-numerică și că o mare parte din joc se desfășoară în preajma porții lor, dar acest lucru